

T.C.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI

VE EKONOMİSİ BİLİM DALI

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

(OKUL YÖNETİCİ VE DENETMENLERİ İ.Ö.)

OKUL MÜDÜRLERİNİN MAARİF MÜFETTİŞLERİNE İLİŞKİN

GÖRÜŞLERİNİN METEFORİK OLARAK İNCELENMESİ

(DENİZLİ İLİ MERKEZEDENDİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Musa DİNÇ

Denizli – 2016

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ
(OKUL YÖNETİCİ VE DENETMENLERİ İ.Ö.)

OKUL MÜDÜRLERİNİN MAARİF MÜFETTİŞLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN METEFORİK OLARAK İNCELENMESİ
(DENİZLİ İLİ MERKEZEDENDİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Musa DİNÇ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Aydan ORDU

TEŞEKKÜR

Kendimizi geliştirme yönünde çıktığımız bu yolda bizlere yüksek lisans yapma konusunda destek olan İl Milli Eğitim Müdürlüğümüze,

Proje çalışmamın planlama, araştırma, yürütme ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, Engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren öğretim görevlimiz ve danışmanım sayın Yrd. Doç. Dr. Aydan ORDU'ya,

Yüksek lisansa başladığım günlerde her konuda yardımını esirgemeyen değerli hocamız sayın Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN'e,

Proje hazırlama aşamasında bana destek veren Okul Müdürlerimize,

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerinden faydalandığımız bütün öğretim görevlilerimize,

Teşekkür ederim.

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, eğitim yönetimi denetimi denetimi planlaması ve ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Musa DİNÇ tarafından hazırlanan ‘Okul müdürlerinin maarif müfettişlerine ilişkin görüşlerinin metaforik olarak incelenmesi’ başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

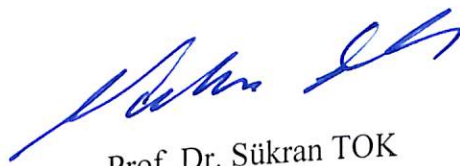

Yrd. Doç. Dr. Aydan ORDU

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun

23/01/2018 tarih ve 3/1 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Şükran TOK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında;

- Proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu proje herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir proje çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza:

Adı Soyadı: Musa DİNÇ

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞININ ALAN DEĞİŞİKLİĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ ve PAMUKKALE İLÇESİ ÖRNEĞİ)

DİNÇ Musa

**Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD Eğitim Yönetimi Denetimi
Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı**

Proje Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Aydan ORDU

Mayıs 2016

Bu çalışmanın amacı; okul müdürlerinin maarif müfettişlerine ilişkin görüşlerinin metaforik olarak incelenmesidir. Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim başkanlığının 2015 yılında çıkarmış olduğu ‘Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Rehberlik ve Denetim Rehberi ile köklü bir değişikliğe gidilmiş olup Maarif Müfettişlerinin ders denetimleri okul müdürlerine devredilmiştir. Bu rehber ile her yıl yapılan rehberlik ve denetimin üç yılda bir olması ve derinlemesine inceleme yapılması amaçlanmıştır. Okul müdürlerinin Maarif müfettişlerine ilişkin duygu ve düşüncelerini ortaya koymak için Denizli ili Merkezefendi ilçesinde 40 okul müdürüne yöneltilen Açık uçlu soru ‘**Maarif müfettişleri .....gibidir. Çünkü.....’dır**’ . sorusuna verilen cevaplama yoluyla araştırmanın verileri toplanmıştır. Okul müdürleri toplam 62 metafor üretmişlerdir. Araştırmanın sonucuna göre okul müdürlerinin üretmiş oldukları metaforların genellikle olumlu benzetmelerden oluşan metaforlar olduğu görülmüştür. Üretilen metaforların 43 tanesi olumsuz, 12 tanesi hem olumlu hem olumsuz, 5 tanesi ise olumlu düzeyde anlam yüklü metaforlar üretmiştir. Okul müdürlerinden 2 tanesi ise okul ve ders denetiminin gereksiz olduğunu ve maarif müfettişleri kavramının kaldırılması gerektiğini belirten metafor üretmişlerdir. Okul müdürleri maarif müfettişlerine yönelik en çok; ‘Adil, ciddi, olumsuz düşünen, empati kuramayan, can yakmaya çalışan’ metaforlarını üretmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Maarif Müfettişleri , Okul Müdürleri.

İÇİNDEKİLER

Proje Onay Sayfası	.....	III
Teşekkür	.....	IV
Etik Beyannamesi	.....	V
Özet	.....	VI
Abstract	.....	VII
İçindekiler	.....	VII

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.GİRİŞ	.....	1
1.1 Problem	.....	3
1.2. Amaç	.....	4
1.3. Önem	.....	4
1.4. Varsayım	.....	4
1.5. Sınırlılıklar	.....	4
1.6. Tanımlar	.....	5
1.7. Kısaltmalar	.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.	Kuramsal Çerçeve	7
----	------------------------	---

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.	Yöntem.....	15
3.1.	Araştırmanın Modeli.....	15
3.2.	Evren ve Örneklem.....	15
3.3.	Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği.....	15
3.4.	Verilerin Analiz.....	15
3.5.	Tablo 1 Analizi.....	16

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.	Bulgular ve Yorum	18
4.1.	Tablo 5 Analizi	18
4.2.	Tablo 6 Analizi	19
4.3.	Tablo 7 Analizi	20
4.4.	Tablo 8 Analizi	21
4.5.	Tablo 9 Analizi	22
4.6.	Tablo 10 Analizi	23

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.	Sonuç ve Öneriler.....	25
5.1.	Sonuçlar.....	25
5.2.	Öneriler.....	25
	KAYNAKLAR.....	26
	EKLER.....	28
	ÖZGEÇMİŞ	31

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

İnsanoğlunu diğer canlılardan ayıran ve üstün kılan özellik düşünme yetisidir. İnsanoğlu var olduğu tarih boyunca düşünceler üretmiş ve bu düşünceler yüzyıllar boyunca birikerek çağımızda bilim dediğimiz kavramı kapsamlı bir şekilde oluşturmuştur. Yüzyıllar boyunca biriken ve sürekli kendini yenileyen bilim insanoğlunun yaşamını sürekli kolaylaştırmış ve insanların ihtiyaçları doğrultusuna sürekli bir arayış içerisinde olmuştur. İnsanlar çağlar boyunca düşüncelerini başka insanlara aktarmak için çeşitli yollar kullanmışlardır. Bu düşünce yollarından biri de düşüncelerini benzetme yaparak karşısındakinin zihninde somutlaştırmaya çalışmaktır. Bu düşünce biçimine ise metafor denilmektedir.

Grekçe kökenli olan metafor sözcüğünün ilk hali ‘‘Metapherein’’dir. ‘‘Meta’’ değişim, öte ve aşırı anlamına gelirken, ‘‘pherein’’ götürmek, gitmek ve taşımak anlamına gelmektedir.(Levine, 2005) Sözcüğü bütün olarak aldığımızda bir yerden başka bir yere götürmek olarak ta söylenebilir.

Metafor; bir kavramsal ifadeyi başka bir kavramsal ifadeyle anlatmak olarak tanımlanmıştır (Kövecses, 2002). Metaforun özünün bir şeyi başka bir şeye göre anlamak ve tecrübe etmek olduğunu vurgulamışlardır (Lakoff&Johnson, 2005). Türk dil kurumunda ise metafor Fransızca métaphore kelimesinden geldiğini ve isim, edebiyat mecaz anlamına geldiği görülmektedir (Tdk İnternet Sitesi). Metafor genellikle eylemi süslemeye yönelik bir söz sanatından ibaret sayılır ve bu anlamda dil ve dilin kullanımıyla ilgili gibi görünür ama önemi bundan daha fazladır (Yıldırım&Şimşek, 2005). Metafor bir konu üzerine anlatılmak istenenleri, canlı veya cansız bir nesne yardımıyla benzetme yaparak düşüncelerin aktarılmasıdır.

Milli Eğitim Bakanlığının temelini okullarımız oluşturur. Okullarımızın eğitimde başarılı olması çağın gereklerini en iyi şekilde tahlil etmesi gerekmektedir. Çağın bilgilerini en iyi şekilde geleceğimizi emanet edeceğimiz öğrencilerimize aktarılmasının sağlanması en önemli önceliğimiz olmalıdır. Her örgütün başarılı olması başında bulunan liderin örgütünü en iyi şekilde yönlendirmesiyle mümkün olmaktadır. Günümüzde okullarımızın liderleri olarak gördüğümüz okul yöneticilerimiz okullarında en iyi eğitimi vermek için ellerinden gelen bütün gayreti göstermektedirler. Ancak başarı tek bir kişi ve onun gayretleriyle mümkün olmamaktadır. Okullarda öğretmenler başarının mimarlarıdır okul yöneticileri de

öğretmenlerin en büyük destekçileridir. Okul yöneticileri başarıyı elde etmek için okullarında yaptıkları ve yapacak oldukları bütün çalışmaları Milli Eğitim Bakanlığımızın çıkarmış olduğu yönetmelik, genelge, tüzük vb. kurallar çerçevesinde yapmalıdır. Her örgütte olduğu gibi kurallar ve bu kuralları takip eden denetçiler Milli Eğitim Bakanlığında da bulunmaktadır. Okulların yapmış oldukları çalışmaları Milli Eğitim Bakanlığı adına denetleme yapan ve yapılan yanlışlıkları düzeltme yolunda okul yöneticilerimize rehber olan maarif müfettişleri eğitim öğretimin kalitesinin artırılması ve başarıya ulaşılmasında okullarımız açısından vazgeçilmez bir unsurdur. Okul yöneticileri bu nedenle maarif müfettişleriyle sürekli bir etkileşim içerisinde oldukları için. Maarif müfettişlerinin sürekli etkileşim içerisinde oldukları okul müdürlerinin kendileri hakkında neler düşündüklerini bilmesi olumlu algılanan davranışların devamının sağlanması ve olumsuz algılanan davranışların terk edilmesi ve kendilerini sorgulamaları konusunda yardımcı olacaktır.

Bu araştırmanın amacı; okul müdürlerinin maarif müfettişlerine ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Okul müdürlerinin maarif müfettişlerine ilişkin görüşlerini hangi metaforlarla ifade etmişlerdir?
- Maarif müfettişleri kavramına ilişkin üretilen metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanmıştır?

1.1 Problem

Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim başkanlığının 2015 yılında çıkarmış olduğu ‘Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Rehberlik ve Denetim Rehberi’ Maarif Müfettişlerinin Görevleri aşağıda sıralanmıştır.

Rehbere göre:

- a) 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17 nci maddesinde belirtilen görevleri yapmak,
- b) Rehberlik, denetim, inceleme, soruşturma çalışmaları neticesinde düzenleyecekleri raporları en geç yirmi gün, kapsamlı işlerde ise verilen ek süre içinde tamamlamak,
- c) Rehberlik ve denetim çalışmalarında mesleğin gerektirdiği özeni ve titizliği göstermek,
- ç) Refakatlerine verilecek müfettiş yardımcılarının yetişmelerini sağlamak,
- d) Rehberlik ve denetimlerde hizmetlerin süreç ve sonuçlarının mevzuata uygunluğunu

- kontrol etmek, tespit ettiği özellik arz eden hususları grup sorumlusuna bildirmek,
e) Raporu, rehberlik ve denetim raporlama standartlarına uygun olarak düzenlemek.
f) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

Maarif Mufettişlerinin görevleri sıralanmıştır. Maarif mufettişlerini Milli Eğitim Bakanlığının denetim mekanizması olarak ta sayabiliriz. Peki bu denetim mekanizmasından denetim yapılan kişi ve kurumlar nasıl etkilenir. Denetim yapılan kişi veya kurumların denetim deyince akıllarına neler gelir? ve Maarif Mufettişlerinin nasıl nitelendirirler?

Bu çalışmada maarif mufettişi kavramına ilişkin okul mfdrdleri gdruşlerinin nasıl olduğu ve nedenlerinin gsterilmesi amaçlanmıştır.

1.2.Problem Cvmlesi

1)Okul mfdrdlerinin maarif mufettişlerine ilişkin gdruşlerinin metaforik olarak incelenmesi..

Alt problemler

1)Okul mfdrdlerinin maarif mufettişleri ile ilgili duygu ve dduşuncelerini hangi metaforlarla ifade etmişlerdir.

2)Okul mfdrdlerinin Maarif Mufettişleri ile ilgili duygu ve dduşuncelerini ifade ettikleri metaforlar da cinsiyet değişkenine gbre farklılıklar var mıdır?

3) Okul mfdrdlerinin Maarif Mufettişleri ile ilgili duygu ve dduşuncelerini ifade ettikleri metaforlar da mesleki kıdeme gbre farklılıklar var mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişleri hakkındaki metaforlarını belirlemek ve metaforlar arasında bireysel bazı özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

1.3. Önem

Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim başkanlığının 2015 yılında çıkarmış olduğu Rehberlik ve Denetim Rehberinin yayınlamasıyla yıllardır alışkanlık haline gelmiş olan Okul Rehberlik ve Denetiminde köklü değişikliklere gidilmiştir. Bunlardan en önemlileri

- Öğretmen denetimlerin okul müdürlerine bırakılması.
- Her yıl yapılan rehberlik ve denetimin 3 yılda bir yapılması.
- Okul denetimlerinin daha ayrıntılı ve derinlemesine yapılması.

Yapılan değişikliklerle sınıf denetimlerini okul müdürlerine bırakan Maarif Müfettişleri 2015 yılından sonra öğretmen denetimini bıraktıkları okul müdürlerini denetlemeye başlamışlardır. Yapılan denetlemenin üç yılda bir yapılması nedeniyle derinlemesine bir inceleme yapılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada değişen Rehberlik ve Denetim Rehberiyle Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişlerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Ortaya çıkan bulgular ışığında gerekli öneriler verilmeye çalışılmıştır.

1.4 Varsayımlar

- 1.Okul müdürlerinin sorulara içtenlikle cevap verdikleri görülmüştür.
- 2.Görüşme formunda hazırlanan soru “ Maarif müfettişleri.....gibidir. Çünkü..... ’dır.” çalışma kapsamının niteliğini tam olarak yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

- 1.Araştırma, 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılında Denizli İli Merkezefendi İlçesinde ilkokul ve Ortaokullarda görev yapan okul müdürleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma, okul müdürlerinin“ Maarif müfettişleri.....gibidir. Çünkü..... ’dır.” Sorusuna verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Liderlik: Bir grup insanı belirli amaçlar etrafında toplayabilme ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları harekete geçirme yetenek ve bilgilerinin toplamıdır. (Eren, 2001. s.411)

Yönetici: Yönetme gücünü elinde bulunduran kişi, yöneten kişi, idareci, menajer (TDK İnternet sitesi).

Denetim: Kamu kurumlarında anayasal ve yasal çerçeve ile belirlenen amaç, temel ilke ve hedeflere; ulaşmak için faaliyetlerin uygunluk, doğruluk, düzenlilik, verimlilik, ekonomiklik, etkinlik bağlamında objektif, geçerli, güvenilir ölçütlerle; karşılaştırılması, evrensel ve ulusal esaslara göre durumunun ortaya konulması, giderilebilir eksiklikler için rehberlikte bulunulması, değişim ve gelişim için öneriler getirilmesi sürecidir.

Rehberlik: Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlığa bağlı okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara faaliyetlerinde yol göstermek, programlar oluşturmak, eğitim-öğretim ile diğer çalışma ve uygulamalarda, kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak, verimliliği artırmak, mevzuata uygunluğu sağlamak, eğitim-öğretim düzeyini yükseltmek ile denetim ve rehberlik çalışmaları sırasında görevlileri bilgilendirmek, onları hizmet içinde yetiştirmek için yapılan her türlü meslekî yardım ve önerileri kapsayan hizmetler bütünüdür.

Rehberlik ve Denetim Bilgi İşlem Sistemi: Rehberlik ve Denetim Başkanlığınca Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatında yürütülen rehberlik ve denetim, izleme ve değerlendirme ile inceleme, soruşturma ve ön inceleme verilerinin yönetildiği sistemdir.

Denetim Emri: Yapılacak rehberlik ve denetimle ilgili olmak üzere Rehberlik ve Denetim Başkanlığının Bakanlık, Maarif Müfettişleri Başkanlıklarının ise Valilik Onayı'na dayalı olarak hazırladıkları ve ilgili maarif müfettişlerine verdikleri/duyurdukları rehberlik ve denetim işlevine ait görevlendirme talimatıdır.

Grup Sorumlusu: Rehberlik ve denetim grubundan sorumlu olan maarif müfettişini ifade eder.

Rehberlik ve Denetim Öncesi Hazırlık Toplantısı: Denetim öncesinde grup sorumlusu başkanlığında yapılan toplantıdır.

Çalışma Planı: Denetim grubunca hazırlanan, denetlenecek kurum ile ilgili rehberlik ve denetim faaliyetlerini ve süresini gösteren plandır.

Bilgi Notu (Föy): Denetimde görevli maarif müfettişlerince rapor yazımında esas alınmak üzere hazırlanan, denetlenen kurumla ilgili tespit ve önerileri içeren değerlendirme yazısıdır.

Değerlendirme Toplantısı: Denetim sonunda bulgu ve önerilerin ilgililerle paylaşıldığı toplantıdır.

Rapor: Maarif müfettişlerinin, rehberlik ve denetim raporlama standartlarına göre düzenlediği rapordur.

Raportör: Rapor yazımını gerçekleştiren maarif müfettişi veya maarif müfettişleridir.

Gelişim Planı: Denetim sonuç ve önerilerine göre, kurum/personeli geliştirmeye yönelik ayrıntılı çalışmaları içeren ve zaman çizelgesine bağlanan plandır.

Maarif Müfettişi: İlgili mevzuat, yıllık faaliyet planı, usul esas ve rehberler ile görev talimatları dikkate alınarak yürütülen Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı resmi ve özel Rehberlik, denetim, inceleme, soruşturma ve ön inceleme hizmetlerini yürüten kişi.

1.7. Kısaltmalar

MEB :Milli Eğitim Bakanlığı

İ.O. :İlkokul

O.O :Ortaokul

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Liderliğin tanımı

Liderlik bir şirketin belirlediği hedeflerine ulaşabilmesi için insan kaynaklarını etkili bir şekilde yönlendirme becerisi olarak tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2004: s.12).

Örgütsel açıdan liderlik kavramı, örgütsel amaç ve hedefleri öngörmeyi gerektirir. Örgütler birçok açıdan lidere ihtiyaç duymaktadır. Örgütün iş hedefleri olması, örgüt içinde en önemli unsurun insan olması ve yapılarının değişken olması bu nedenlere örnektir (Arıkan, 2001: s.253).

Okul yönetiminin tanımı

Okul yönetimi, eğitim yönetiminin kısıtlı bir çevreye tatbik edilmesidir. Bu çevrenin limitlerini eğitim sisteminin hedefleri ve yapısı ifade eder. Okuldaki bütün insan ve madde varlıklarını en verimli şekilde değerlendirerek, okulu hedeflerine elverişli bir şekilde yaşatmak, okul yönetiminin en temel görevidir (Bursalıoğlu, 1982:6).

Liderlik - Yöneticilik Ayrımı

Liderle yönetici arasında bulunan farklılıklar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir (Baltaş, 2003: 107).

<i>Yönetici</i>	<i>Lider</i>
İdarecidir.	Yenilikçidir.
Tekrarcıdır.	Orijinaldir.
Devamettiricidir.	Geliştiricidir.
Sistem veya yapılar üzerinde odaklanır.	İnsanlar üzerinde odaklanır.
Denetime güvenir.	Dürüsttür, doğruluğuna güvenir.
Kısa vadeli görüşe sahiptir.	Uzun vadeli perspektife sahiptir.
Nasıl ve ne zaman biçiminde sorar.	Neden ve niçin soruları önemlidir.
Her zaman gözlerini taban da gezdirir.	Gözlerini yata düzlemde gezdirir.
Klasik anlamda iyidir.	Kendisidir.
Düşünceleri doğrudur.	Doğru düşüncededir.
Mevcut durumu kabul eder.	Mevcut durumu kafatutar.

Lider, yöneticiye göre organizasyon kabiliyeti daha yüksek, geleceği düşünen, gelişime ve değişime önem veren, kişidir.

MÜFETTİŞ ROLLERİ

Başar (2000) göre müfettiş rollerini şu başlıklarla sıralamıştır.(Akt: Demir, 2005)

- 1- Liderlik
- 2- Yöneticilik
- 3- Rehberlik ve Yardım
- 4- Öğreticilik
- 5- Araştırma
- 6- Soruşturma

1-Liderlik

Liderlik bir şirketin belirlediği hedeflerine ulaşabilmesi için insan kaynaklarını etkili bir şekilde yönlendirme becerisi olarak tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2004: s.12).

Örgütsel açıdan liderlik kavramı, örgütsel amaç ve hedefleri öngörmeyi gerektirir. Örgütler birçok açıdan lidere ihtiyaç duymaktadır. Örgütün iş hedefleri olması, örgüt içinde en önemli unsurun insan olması ve yapılarının değişken olması bu nedenlere örnektir (Arıkan, 2001: s.253).

Goldhammer (1993:31) ve arkadaşlarına göre lider rolündeki eğitim müfettişinin görevleri (Akt: Köroğlu, 2011:33)

1. Her öğretmenin ihtiyaçlarını, potansiyelini fark etmeli ve onların bilgi ve becerilerini yükseltmeli,
2. Her öğretmene göre ayrı danışmanlık yöntemi geliştirmeli,
3. Özellikle öğretmenin geliştirilmesi gereken noktalar hakkında konuşurken gerektiği oranda iyi iletişim kurmaya çalışmalı,
4. Her öğretmene destekleyici, saygılı ve ilgili bir tavır sergilemeli,
5. Takım çalışmasını destekleyici yardımda bulunmasıdır.

2-Yöneticilik

Yöneticinin görevi, örgütü amaçları yönünde yaşatmaktır. Bu amaçla yönetici, kararlar verir, bu kararların uygulanışını planlar, planların yürütülmesi için gerekli örgütsel düzenlemeleri yapar, çalışmaların yürümesi için yetki ve etkisini kullanır, çalışanlar arasında iletişim kurar, çalışmalarını eşgüdümle ve yapılanları değerlendirir. Bu yönetsel eylemler, yönetim süreçleri olarak adlandırılmışlardır (Başar, 2000: 52).

İlköğretim müfettişlerinin, öğretmen, yönetici ve üst kademeler arasında bütünleştirici ve uzlaştırıcı rol oynaması, milli eğitimin amaçlarının ne derece gerçekleştirildiğinin tespit edilmesi, değerlendirilen kişi ve grupları değerlendirme sürecine katan ortak bir model

uygulanması, yetki yerine etki gücünün kullanılması, öğrencilerin disiplin ve devam durumlarında karşılaşılan sorunların incelenmesi ve çözümünde ilgililere yardım edilmesi, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelerin doğru anlaşılmasının sağlanması ve bakanlığın eğitim politikasının yöneticiler, öğretmenle ve çevre tarafından anlaşılmasının sağlanması konuları üzerine yoğunlaşmaktadır (Balcı, 2007:37)

3-Rehberlik ve Yardım

Sözlük anlamı kılavuzluk olan rehberliğin, bugüne kadar birçok tanımı yapılmıştır. Yapılan tanımlarda rehberliğin genellikle, bir insanın başka bir insana ya da gruba yardımı, bireyin kendini anlaması ve çevreye uyumu; bireysel sorunları çözmesi, doğru karar vermede bireye yardım etme gibi noktalar ortak nokta olarak dikkat çekmektedir. Diğer bir deyişle rehberlik; eğitim- öğretimin gelişmesi için öğretmene yapılan yardım olarak tanımlanabilir. (Ovalı, 2010:38)

Denetmenlerin rehberlikle ilgili başlıca rol davranışları çeşitli yazarların da görüşleri dikkate alındığında aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Balcı, 2007:41)

1. Eğitim-öğretim çalışmalarının plânlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde öğretmene yardımcı olma,
2. Öğretim araçlarının seçilmesinde ve kullanılmasında yardımcı olma,
3. Öğretim amaçlarına uygun yöntem ve tekniklerin seçilmesinde yardımcı olma,
4. Seminerlere, toplantılara, konferanslara ve mesleki çalışmalara katılmada yardımcı olma,
5. Eğitsel konular ve eğitsel etkinliklerle ilgili çalışmalarda öğretmenlere yardımcı olma,
6. Öğrencilerin gelişmelerinin sağlanmasında bireysel ayrılıkları dikkate alma ve gerekli önlemleri almada yardımcı olma,
7. Yeni ders araçlarının yapımı, tanıtımı ve bunların nasıl kullanılacağını gösterme,
8. Mesleki yayınlarını tanıtma ve bunları okumaya teşvik etme,
9. Öğrenci başarılarını uygun tekniklerle ölçme ve değerlendirmede öğretmenlere yardımcı olma,
10. Mevzuattaki değişiklikler hakkında bilgi verme ve uygulanmasında rehberlik etme,

11. Başarılı bir eğitim için gerekli olan okul ve sınıf içi ortamın hazırlanmasında yardımcı olma,
12. Öğretmenler ve yöneticiler tarafından ortaya konulan eğitim-öğretim problemlerine çözüm bulunması için yeterli çabayı gösterme,
13. Karşılaşılan her türlü eğitim ve öğretim problemlerinin çözümlenmesinde başvurulacak bir eğitim danışmanı olma.

4- Öğreticilik

Müfettişin görevlerinden biri de öğreticiliktir. Eğitim öğretim faaliyetlerinin niteliğini teftiş görevi olan müfettişlerin teftiş ettiği öğretmenlere her konuda bilgi kaynağı olmalıdırlar. Öğreticilik rolünün rehberlik rolünden farkı bireysel değil, daha çok gruba yönelik olmasıdır. Öğreticilik rolüne ilişkin olarak müfettişlerden beklenen davranışlar, öğretmen ve diğer personelin yetişme eksikliklerini belirlemeleri ve bu konuda önlemler almaları, öğretmenlerin işbaşında yetişmelerini sağlamak için mesleki toplantılar düzenlemeleri, örnek dersler vermeleri ve olanaklar ölçüsünde öğretim personeli için hizmet içi eğitim sağlamalarıdır. Müfettişlerin öğreticilik rolü, eğitim alanındaki yeni gelişmeleri ve ilerlemeleri, yeni yöntem ve teknikleri sürekli olarak takip etmelerini, öğrendiklerini eğitim personeline aktarmalarını gerektirir, böylece eğitim sürecinin yenilenmesine katkıda bulunulur (Ovalı, 2010:42).

5- Araştırma

Eğitim müfettişlerinin görevlerinden birisi de eğitimle ilgili konularda bilimsel araştırmalar yapmaktır. Okul yöneticilerine ve öğretmenlere kaynaklık yapabilmeleri için, müfettişler eğitim alanındaki gelişmeleri sürekli olarak takip etmek durumundadırlar. Araştırma rolü kapsamında müfettişlerden beklenen en önemli davranışlar, öğrencinin eğitim gereksinmesi ile mevcut programın karşılaştırılmasına dayalı olarak geliştirilmesi gereken alanları saptamak, eğitim ve öğretimde verimliliğin artırılması, sürekli olarak geliştirme sağlanması için gerekli araştırmalar yapmak ve sonuçlarından yararlanmak, kişi ve grupların istek, gereksinme ve dileklerini saptamak, değerlendirmek ve üst makamlara sunmak, okuldaki eğitime ilişkin olarak çevrede yapılan eleştirilerin nedenlerini araştırmak ve değerlendirmek, yönetici, öğretmen, öğrenci ve diğer personelin gelişimlerini değerlendirerek

mesleki rehberliğe olan gereksinmeyi saptamak ve amaçlardan sapmalar varsa nedenlerini inceleyerek düzeltme yollarını aramaktır (Balcı, 2007:46).

7- Soruşturma

Soruşturma, iş görenin görevlerinden doğan veya görevin yapılması esnasında meydana gelen ve suç sayılan eylemlerin bütün boyutlarıyla ortaya çıkarılması ve bu suçlara karşılık gelen cezaların verilmesi sürecidir (Taşar, 2000).

İlköğretim müfettişlerinin rollerinden biri de soruşturmadır. Soruşturma, bir kurumdaki çalışanların kusurlu davranışlarının incelenmesi, araştırılması ve bir sonuca bağlanmasıdır(Ovalı, 2010:43).

Bilim insanlarının çoğunluğu, teftişin soruşturma fonksiyonunu çağdaş eğitim teftişi ile uyuşturamamaktadır. Asıl olan, rehberlik fonksiyonunun gereği, kendisine duyulması gereken güveni ortadan kaldırmayacak ve bu hüviyeti ile çatışmayacak bir tutum, davranış ve görevlendirme düzeni sergilemektir. Diğer bir deyişle, rehberlik sırasında değerlendirmeciliği ve soruşturmacılığı gündeme gelmeyecek bir üslup geliştirmektir. Bu olmadığı takdirde, hizmet sunmak durumunda bulunduğu, alan çalışanlarının güvenini yitireceğinden çalışmalarında, araştırmalarında ve görüşmelerinde samimi, sıcak ve doğru sonuçlar elde etmesi mümkün olmayacaktır (Balcı, 2007).

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Döş (2010), tarafında yapılan “Aday Öğretmenlerin Müfettişlik Kavramına Yönelik Metafor Algıları” adlı araştırmada, mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin müfettiş kavramına yükledikleri anlamlar, metaforlar yardımıyla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2008 Kasım ayında Hakkari il merkezine atanan ve temel eğitim kursuna katılan 82 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada katılımcılardan, “Müfettiş ..... gibidir; çünkü .....” cümlesinin tamamlanması istenmiş ve elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre mesleğe yeni başlayan öğretmenler, müfettişler için genellikle olumlu metaforlar üretmişlerdir. Öğretmenler tarafından müfettiş kavramına yönelik en çok; “rehber öğretmen, “rehber”, “pusula”, detektör” ve “kabus” metaforları üretilmiştir.

Töremen ve Döş (2009), “İlköğretim Öğretmenlerinin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” adlı araştırmalarında, ilköğretim okulu öğretmenlerinin müfettişlik kavramına ilişkin algılarını, metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırmaya, Gaziantep il merkezindeki yirmi ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenler katılmıştır. Öğretmenlere, müfettiş ile ilgili algıları yansıttığı düşünülen gerekçeleri ile birlikte 31 metafor ve bir açık uçlu soru sorulmuştur. Açık uçlu soru “Müfettiş... benzer; çünkü...” şeklinde verilmiştir. Katılımcılar toplam 123 metafor üretmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre; genellikle olumsuz olarak nitelenen benzetmelerden oluşan metaforların üretildiği görülmüştür. Üretilen metaforların 76 tanesi olumsuz, 20 hem olumlu hem olumsuz, 8 tanesi ise müfettişlere gerek olmadığı şeklinde üretilen metaforlardır. Sadece 12 tane olumlu düzeyde anlam yüklenen metafor üretilmiştir. Bazı metaforlar için ise gerekçe belirtilmemiş ya da bu metaforlar aynı anlamda kullanılmışlardır.

Cerit (2008)’in “Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Müdür Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasında, öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin müdür kavramına ilişkin görüşleri metaforlar yardımıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2004-2005 öğretim yılında ilköğretim okullarında okuyan 600 öğrenci, 203 öğretmen ve 51 yönetici oluşturmuştur. Araştırma verileri anket yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, müdürler ile ilgili metaforlar öğrenciler tarafından en fazla orta düzeyde kabul görürken, öğretmen ve yöneticiler tarafından müdürler araştırmacı, kontrol eden kişi, danışman, eğitim uzmanı, yönetmen, koç, orkestra şefi ve lider olarak algılanmışlardır. Katılımcılar tarafından müdürlerin anne/baba, bakıcı, otoriter kişi, kral, patron, bahçıvan ve hakim olarak orta ve daha alt düzeylerde görüldüğü tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşleri arasında cinsiyet, eğitim durumu ve kıdeme göre farklılık bulunmazken, göreve göre anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Karan (2010) “Özel Eğitim Uygulamalarının Denetiminde İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmada, farklı eğitim ortamlarında öğrenimlerine devam eden özel gereksinimi olan öğrencilerin öğretimden sorumlu öğretmenlerin denetiminde ilköğretim müfettişlerinin mesleki rehberlik görevlerini gerçekleştirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre ilköğretim müfettişlerinin mesleki rehberlik ve iş başında yetiştirme görevlerini gerçekleştirme de öğretmenlerin cinsiyetine ve mesleki kıdemlerine göre farklılaşmadığı görülmüştür. İlköğretim müfettişlerince rehberlik yapılan öğretmenlerin

denetim ve rehberlik çalışmalarına daha olumlu baktıkları, rehberlik yapılmayan öğretmenleri ise daha olumsuz baktıkları görülmüştür. Özel eğitim uygulamaları denetiminde ilköğretim müfettişlerinin mesleki rehberlik ve iş başında yetiştirme görevlerini gerçekleştirme de öğretmen algılarının, özel eğitim alanında eğitim alan öğretmenlerin eğitim almayanlara göre anlamlı bir farklılık göstermiştir

Koroğlu, Oğuz (2011) “Eğitim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerine Yönelik Öğretmen, Yönetici ve Eğitim Müfettişi Görüşleri” isimli makalede, ilköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinde eğitim müfettişlerinin yaptığı rehberliğe yönelik öğretmen, yönetici ve eğitim müfettişlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Katılımcıların görüşleri cinsiyet, branş, kıdem değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda; eğitim müfettişlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik yaptıkları rehberlik ile ilgili yönetici, öğretmen ve eğitim müfettişi görüşlerinin ortaya çıkartılması için geliştirilen ölçekten elden edilen bulgulara göre, öğretmenler yapılan rehberliği yetersiz, yöneticiler orta düzeyde yeterli, eğitim müfettişleri ise yapmış oldukları rehberliği üst düzeyde yeterli görmektedir.

Cerit (2006), “Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Okul Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasında, okul kavramına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin algılarını metaforlar yoluyla analiz etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın katılımcıların 2004-2005 öğretim yılında Bolu ili merkez ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında öğrenim gören 600 beşinci sınıf öğrencisi, görev yapan 203 sınıf öğretmeni ve 51 yönetici oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen likert tipi bir ölçekle toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t-test, tek yönlü varyans ve Tukey testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, okulun bilgi ve aydınlanma yeri, büyüme ve olgunlaşma yeri, değişme ve ilerleme yeri, aile ve takım olduğunu vurgulayan metaforlar katılımcılar tarafından kabul edilirken, okulun karmaşa ortamı, hapisane, fabrika, iş yeri ve alışveriş merkezi olduğunu vurgulayan metaforlar isetercih edilmemiştir. Katılımcıların görüşleri arasında cinsiyete, göreve ve kıdeme göre farklılıklar bulunurken, eğitim durumuna göre herhangi bir fark tespit edilmemiştir.

Çelik (2006), “Özel ve Resmi İlköğretim Okullarında Çalışan Eğitim Yöneticilerinin Algılanan Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi” adlı araştırmasında, ilköğretim okullarında çalışan okul yöneticilerinin yöneticilik ve liderlik özelliklerinin etkililik düzeyinin

öğretmenler tarafından nasıl algılandığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya, 13 resmi ve 8 özel olmak üzere toplam 21 ilköğretim okulu öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler, özel ilköğretim okulu yöneticilerini; okulun fiziksel konumu, ekonomik koşulları ve yetkileri nedeniyle yöneticilik ve liderlik davranışlarında resmi ilköğretim okullarının yöneticilerine göre daha etkili bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar, özel okul yöneticilerinin; liderlik rolünü sergilemede, verimliliğin, öğretmen ve öğrenci başarısının artırılmasında, sorun çözme ve karar vermede, resmi ilköğretim okulu yöneticilerine oranla daha etkili olduklarını belirtmişlerdir.

Saban (2004)'ın yaptığı araştırmada giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar araştırılmıştır. Araştırmada veriler 74 normal ve 77 ikinci öğretim olmak üzere toplam 151 giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adayına, “Öğretmen ..... gibidir; çünkü .....” veya “öğretmen .....benzer; çünkü.....” cümlesinin tamamlanmasıyla elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının üçte ikine yakın kısmı (%64) öğretmeni “bilginin kaynağı ve aktarıcısı”, “öğrencileri şekillendirici ve biçimlendirici” ve “öğrencileri tedavi edici” olarak algılamaktadırlar. Geriye kalan üçte birlik kısım ise (%36) öğretmenlerin “öğretirken eğlendirmesi”, “öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemesi” ve “ öğrencilere öğrenme sürecinde rehber olması” gerektiğini savunmuştur.

Balcı (1999), “Okul İle İlgili Metaforlar: Seçilmiş Dört okulda Öğrencilerin, Öğretmenlerin ve Velilerin Okul Algısı (Ankara)” adlı araştırmasında, öğrenci, öğretmen ve velilerin kendi okullarını nasıl ifade ettiklerini günlük hayatta kullandıkları metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu amaçla katılımcılardan öğrenci, öğretmen, okul müdürü ve veli kavramlarına ilişkin metaforlar üretmeleri istenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını, Ankara'nın farklı semtlerinden seçilmiş üç devlet ve bir özel okuldaki; 517 4.-8. sınıf öğrencisi, 47 öğretmen ve 101 veli oluşturmuştur. Görüşme ve anket yoluyla elde edilen veriler nitel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması çözümlenmesi ve etik İlkeler üzerinde durulmuştur.

3.1.Araştırmanın Modeli

Okul müdürlerin Maarif Müfettişleri kavramına kullandıkları metaforları ortaya çıkarmayı amaçlayan nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama araçlarının kullanıldığı, algı ve olayların doğal seyri içerisinde gerçekçi ve bir bütün olarak ortaya konmasını amaçlayan bir sürecin izlendiği araştırmadır. (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 39).

Morgan, (1986)' göre araştırmanın verileri okul müdürüne sorulan soruya verilen metaforlarla toplanmıştır. Metaforlar betimleme amacıyla kullanıldığında bir durum, olay veya olgu olduğu haliyle betimlenir, resmedilir (Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2005, 212).

Araştırma verilerin düzenlenmesinde ve analizinde ise nitel araştırma desenlerinden betimsel analizi teknikleri kullanılmıştır. Çalışma da Maarif müfettişi kavramına ilişkin okul müdürlerinin oluşturduğu metaforları belirlemeye çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma grubu belirlenirken, öncelikli olarak çalışma evreni tercih edilecektir. Bir araştırma için iki evrenden söz edilebilir. Bunlar genel evren ve çalışma evrenidir. Genel evren tanımlanması kolay ancak ulaşılması güç evrendir. Çalışma evreni ise ulaşılabilen evrendir ve somuttur (Karasar, 2003).

Evreni temsil edecek İ.O ve O.O seçimi "küme örnekleme" yöntemi ile yapılacaktır. Evrendeki bütün kümelerin tek tek eşit seçilme şansına sahip oldukları durumda yapılan örnekleme küme örnekleme denir (Karasar, 2003). Bu araştırmada, Denizli İli Merkezefendi ilçesinde bulunan tüm İ.O ve O.O' larda görev yapan okul müdürleri arasından seçilerek, küme örnekleme gidilecektir

3.3. Verilerin Analizi

Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği, biçimleri (pattern) ortaya çıkardığı, önemli değişkenleri keşfettiği ve hangi bilgileri rapora yansıtacağına karar verdiği bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992).

Okul müdürlerinin ilgili soruya vermiş oldukları cevaplar araştırmacı tarafından önce bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiş sonra da nitel araştırma tekniklerden betimsel analizi kullanılarak zmlenmiştir. Okul Müdürlerinin vermiş oldukları cevaplar metafor bakımından gruplandırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın Verilerine İlişkin İstatistik Bilgiler

Tablo 1. Okul Müdürlerinin Cinsiyet Durumlarına İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	N	%
Kadın	4	14,8
Erkek	23	85,2
Toplam	27	100

Tablo 1' e göre araştırmaya katılan okul müdürlerinin 4'  (% 14,8) kadın, 17' si (% 85,2) erkektir.

Tablo 2. Okul Müdürlerinin Mesleki Kdemine İlişkin İstatistik Bilgiler

Mesleki Kıdem	N	%
11- 15 yıl	8	29,6
16-20 yıl	7	25,9
21 yıl ve st	12	44,5
Toplam	27	100

Tablo 2' de katılımcıların okul müdürlerinin mesleki kdemlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Mesleki kıdem sürelerine göre okul müdürlerinin 8' i (% 29,6) 11-15 yıl arasında; 7' si (% 25,9) 16-20 arasında; 12' si (% 44,5) 21 yıl ve üzerinde mesleki kdeme sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Okul Müdürlerinin ğrenim Durumlarına İlişkin Bilgiler

Eğitim Durumu	N	%
n Lisans	3	11,1
Lisans	16	59,2
Yüksek Lisans	8	29,7
Toplam	27	100

Okul Müdürlerinin ekseriyetle lisans mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Verilere göre; okul müdürlerinin; 3' ü (% 11,1) ön lisans, 16' sı (% 59,2) lisans ve 8' i yüksek lisans mezunudur.

Tablo 4. Okul Müdürlerinin Yaş Durumuna İlişkin Bilgiler

<u>Yaş Aralığı</u>	<u>N</u>	<u>%</u>
31-40 arası	10	37
41- 50 arası	12	44,5
51 ve üzeri	5	18,5
<u>Toplam</u>	<u>27</u>	<u>100</u>

Araştırmaya katılan okul müdürlerinden; 12' si (% 44,5) 41-50 yaş, 10' u (% 37) 31-40 yaş arası ve 5' i (% 18,5) 51 yaş ve üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Okul müdürlerinin ekseriyetle orta yaş döneminde yer aldığı görülmektedir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular alt problemlerde yer alan sıraya göre tablolar şeklinde düzenlenmiş ve ortaya çıkan bulgulara dayanarak yorumlar yapılmıştır.

Problem 1: Okul müdürlerinin maarif müfettişleri ile ilgili duygu ve düşüncelerini hangi metaforlarla ifade etmişlerdir?

Okul müdürleri maarif müfettişleri hakkındaki duygu ve düşüncelerini 22 farklı metafor ile ifade etmişlerdir. Bu metaforlardan en çok kullanılanları “Kaktüs” (4), Trafik Polisi (2) ve “Tazı” (2) olmuştur. Okul müdürlerinin maarif müfettişleri ile ilgili dile getirdiği metaforlar ve kısa açıklamaları tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişleriyle İlgili Duygu ve Düşüncelerini İfade Ettiği Metaforlar

Metaforlar	Açıklaması
Kaktüs	Sürekli hata ararlar başarıları görmezler.
Katalizör	Sürekli çevresine fayda sağlar.
Gül	Bazen güzel koku yayar bazen de dikenini atar.
Ağaçkakan	Rehberlikte başka teftişte başkadırlar.
Buzdolabı	Faydalıdır ama soğuktur.
Ufo	Tahmin edilmesi zor tepkiler gösterirler.
Tazı	Eksiklik bulmada çok yeteneklidirler.
Ahtapot	Her alanda bilgi sahibidirler.
Bukalemun	Çok çabuk değişirler ve inatçıdırlar.
Güneş	Hem ısıtır hem aydınlatır.
Bilgisayar	Bilgi deposudur Her işe yetişmeye çalışırlar.
Bulut	Bilgileri ile yol gösterici yetkileri ile yakıcı.
Göz ve kulak	Bakanlık ile taşra arasında köprü.
Arı	İyi ve güzel örnekleri başka yerlere taşırlar.
Cetvel	Yönetmeliklere uyarsa adaletli ve üretici uymazsa hatalı.
Ayna	Bakanlığın uygulamalarını yansıtıcılarıdır.

Salyangoz	Yaptıkları ile iyi izler bırakır. Tepeden bakmaya başlarsa emeklilik yolu en iyi çıkıştır.
Davul	Uzaktan sesleri güzel gelir yakından kulak tırmalarlar.
Trafik polisi	Yerine ve zamanına göre davranışlarında farklılık görülür.
Kılıç	İyi niyetli kullanımda başarı kötü niyetli kullanımlarda zulüm olur.
Kek kalıpları	herkesi kendi kalıplarına benzetir.
Kayınvalide	Hiçbir şekilde memnun olmazlar.

Problem 2: Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişlerinin Olumlu Yönlerini İfade Ettikleri Metaforlar Nelerdir?

Tablo 6. Maarif Müfettişlerinin Olumlu Yönlerini İfade Eden Metaforlar

Metaforlar	f
Katalizör	1
Ahtapot	1
Göz ve Kulak	1
Arı	1
Cetvel	1
Ayna	1

Okul müdürleri maarif müfettişleriyle ilgili olumlu duygu ve düşüncelerini altı farklı metafor ile ifade etmişlerdir. Olumlu görüş bildiren metaforlar genellikle maarif müfettişlerinin görevleri, görevlerinin eğitim camiası açısından önemi ve yaşadıkları zorluklara odaklanmaktadır. Okul müdürlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcıların verdikleri cevap örneklerinden bazılarını şöyle sıralayabiliriz. Maarif müfettişlerinin çevresine yardım eden kişiler olduğunu “Katalizör” aracına benzeterek ifade etmişlerdir. Katılımcı bu düşüncesini: “*Maarif müfettişi katalizör gibidir. Çünkü kendinden bir şey kaybetmeden bir eksilme olmadan etrafına fayda vermelidir.*” şeklinde ifade etmiştir. Benzetme itibariyle olumsuz gibi görünen ancak işlevsel olarak birçok görevi yerine getirmek durumunda

olduklarını ifade etmek için “Ahtapot” canlısına benzetmişlerdir. Bu düşüncesini; “*Maarif müfettişi ahtapot gibidir. Çünkü ahtapot bir bedende ikiden fazla koluyla her yere yetişmeye çalışan bir canlıdır. Maarif müfettişlerimizde aynı şekilde kendilerine farklı alanlarda verilen tüm işlere ulaşmaya çalışmaktadır.*

Problem 3: Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişlerinin Olumsuz Yönlerini İfade Ettikleri Metaforlar Nelerdir?

Tablo 7. Maarif Müfettişlerinin Olumsuz Yönlerini İfade Eden Metaforlar

<u>Metaforlar</u>	<u>f</u>
Bukalemun	1
Kayınvalide	1
Trafik Polisi	1
Kaktüs	1
Buzdolabı	1
Tazı	2
<u>Kek Kalıpları</u>	<u>1</u>

Tablo 7’de okul müdürlerinin maarif müfettişleri ile ilgili düşüncelerini ifade ettiği metaforlar gösterilmiştir. Olumsuz düşünceleri ifade eden metaforlar daha çok “Tazı” varlığıyla dile getirilmiştir. Müfettişlerin denetim veya soruşturma sırasında çoğunlukla eksik arama ve bulmaya odaklanmalarını tazıların av kokusunu almasına benzetmiştir. Katılımcı bu düşüncesini şu şekilde dile getirmiştir: “*Maarif müfettişi tazı gibidir. Çünkü burunları iyi koku alır nerde bir eksik var hemen bulurlar. Şu eksikliği fark etmeseler dersin üstüne üstüne gelir hemen bulurlar eksikliği oysa okulların durumlarını bizden iyi biliyorlar.*”

Ayrıca maarif müfettişlerinin görevlerinin ifası esnasında tutumlarının kestirilemediğini, çok çabuk değişim gösterdiklerini dile getirirken bukalemuna benzetmişlerdir. “*Maarif müfettişi bukalemun gibidir. Çünkü çok çabuk değişirler.*” şeklinde beyan etmiştir.

Problem 4: Okul Müdürlerinin Maarif Müfettişlerinin Hem Olumlu Hem de Olumsuz Yönlerini İfade Ettikleri Metaforlar Nelerdir?

Tablo 8. Maarif Müfettişlerinin Hem Olumlu Hem de Olumsuz Yönlerini İfade Eden Metaforlar

<u>Metaforlar</u>	<u>f</u>
Kaktüs	3
Kılıç	1
Güneş	1
Ufo	1
Gül	1
Ağaçkakan	1
Bilgisayar	1
Bulut	1
Salyangoz	1
Trafik Polisi	1
Davul	1

1. **Tablo 8**'de maarif müfettişlerinin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini 12 farklı metafor ile ifade edilmiştir. Bu metaforlardan en dikkat çekici olanları “Kaktüs” ve “Trafik Polisi” metaforlarıdır. İnsanlar temelde kontrol edilmekten ve denetlenmekten hoşlanmadığı için Müfettişlik kavramının insanlara itici gelmekte ve olumsuz bir algıya neden olmaktadır. Aynı zamanda kurumların sağlıklı işlemesi için de gerekli bir kavram olduğu katılımcılar tarafından dile getirilmektedir. Örneğin; “*Maarif müfettiş kaktüs gibidir. Çünkü çok faydalılar beklide ama görüntüleri ile çok iticilik yansıtıyorlar.*” “*Maarif müfettiş trafik polisi gibidir. Çünkü gerektiğinde insiyatif alarak resmiye arkaya bırakabilirken bazen de aşırı resmiyete bürünerek en masum durumda bile cezai işlem yapabilmektedir. Ama her şeye rağmen teftiş eğitim kurumlarının vazgeçilmez bir ihtiyacıdır.*” “*Maarif müfettiş bulut gibidir. Çünkü yeri geldiğinde bilgileriyle yağmur olup bizi desteklerler yeri geldiğinde ise tüm gökyüzünü kaplayan bulutlar misali yetkileri ile fırtına estirebilirler.*”

Problem 5. Okul müdürlerinin maarif müfettişleri ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade ettikleri metaforlarda cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 9. Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Müdürlerinin Ürettikleri Metaforlar

Cinsiyet	Metafor	f
Kadın	Kayınvalide	1
	Kek Kalıpları	1
	Bulut	1
	Ağaçkakan	1
Erkek	Ahtapot	1
	Ufo	1
	Buzdolabı	1
	Bukalemun	1
	Güneş	1
	Bilgisayar	1
	Göz ve kulak	1
	Arı	1
	Cetvel	1
	Ayna	1
	Salyangoz	1
	Davul	1
	Kılıç	1
	Kaktüs	4
	Trafik Polisi	2
	Tazı	2
Katalizör	1	
Gül	1	

Tablo 9' da katılımcıların cinsiyet değişkenine göre ürettikleri metaforlar verilmiştir. Kadın olan okul müdürleri cinsiyetlerine bağlı olarak maarif müfettişleri ile ilgili düşüncelerini günlük yaşantısında en çok uğraştığı veya sorun yaşadığı varlıklara veya nesnelere benzeterek çoğunlukla olumsuz düşüncelerini ifade etmişlerdir. Örneğin; *“Maarif müfettiş kayınvalidem gibidir. Çünkü hiçbir zaman memnun olmazlar her zaman eksik*

ararlar. Ağzınla kuş tutsan da her zaman yanlıştır eksiktir.” “Maarif müfettiş **değişik kek kalıpları** gibidir. Çünkü herkesi kendi kalıplarına benzetmeye çalışırlar.” Erkek katılımcılar ise maarif müfettişleri ile ilgili olumsuz düşüncelerini dile getirirken olumlu düşüncelere de sahip olduklarını ifade etmişlerdir. “ Maarif müfettişi göz ve kulak gibidir. Çünkü eğitim öğretilmede rehberlik denetim yol gösterme aksayan eksik kalan yönleri en iyi onlar tarafından yönetilir ve görülür. Eğitimde yenilik ve gelişmeleri bakanlık ile taşra arasındaki koordinasyon ve işleyişi gözlemleyim sıkıntılarının çözümünde son derece önemli bir görev yapmaktadır. Öğretmeninde okul idaresinin de tek güvence onlardır.” “Maarif müfettiş **davul** gibidir. Çünkü sesi uzaktan hoş gelir yaklaştıkça stres yaratır müfettişlerde uzaklarda olunca bizler rahat ederiz ancak okulumuza geldiğinde illaki gereksiz bir telaş yaşarız. Uzaktan eğitim gibi uzakta denetim olsa ne güzel olur.” “Maarif müfettişi **güneş** gibidir. Çünkü yeri geldiğinde fikirleriyle bizi aydınlatırlar yeri geldiğinde bizi sığağıyla bunaltabilir. Ama güneşsiz bir gün düşünemem.”

Problem 6. Okul müdürlerinin maarif müfettişleri ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade ettikleri metaforlarda mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 10. Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Okul Müdürlerinin Ürettikleri Metaforlar

Mesleki Kıdem	Metafor	f
11-15 yıl	Ağaçkakan	1
	Ahtapot	1
	Güneş	1
	Davul	1
	Kılıç	1
	Trafik Polisi	1
	Tazı	1
	Kaktüs	1
16-20 yıl	Kayınvalide	1
	Bulut	1
	Kek Kalıpları	1
	Buzdolabı	1
	Kaktüs	2
21 yıl ve üstü	Katalizör	1
	Ufo	1

Bukalemun	1
Bilgisayar	1
Göz ve Kulak	1
Arı	1
Cetvel	1
Ayna	1
Salyangoz	1
Kaktüs	1
Trafik Polisi	1
Tazı	1
Gül	1

Tablo 10’da okul müdürlerinin mesleki kıdemlerine göre ürettikleri metaforlara yer verilmiştir. Mesleki kıdeme bağlı olarak okul müdürlerinin ürettikleri metaforlar arasında bariz bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların en az 10 yıllık mesleki kıdeme sahip olduğu, çoğunluğunun 10 ila 20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Okul müdürleri maarif müfettişleri ile ilgili yeterli bilgiye ve tecrübeye sahip olduğu için düşüncelerini ifade ederken olumlu ve olumsuz yönlerini bir arada ortaya koyabildikleri anlaşılmaktadır. Mesleki kıdeme göre değerlendirilirken oluşturulan gruplarda olumlu, olumsuz düşüncelerin dile getirildiği görülmektedir. Örneğin; “*Maarif müfettiş **kılıç** gibidir. Çünkü kılıcın iki ucuda keskindir. Kılıç iyi niyetli olan insanların elinde olursa adalet sağlayıp hayat kurtarır.Art niyetli insanların elinde olursa öldürür.*” “*Maarif müfettişi **ufo** gibidir. Çünkü isimleri bile tanımları bile sürekli değişiyor.Ayrıca farklı zaman ve yerlerde farklı farklı etkiler,izler yada tahribatlar yapabiliyorlar. Davranışlarını yada hareket tarzlarını önceden kestirebilmek zor. Bu yüzden tanımlanamayan gök cismi ufo gibiler.*” “*Maarif müfettişi **gül** gibidir. Çünkü teftişte dikenleri batar rehberlikte gül gibi sevimlidirler.*”

SONUÇ

Okul müdürleri maarif müfettişleri hakkında ürettikleri metaforlar ekseriyetle hem olumlu hem de olumsuz anlam içermektedir.

Müfettişlik kavramı insanlar üzerinde ilk etapta soğuk, itici bir düşünce oluşturmasına rağmen müfettişliğin kurumların işleyişi açısından önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Maarif müfettişi olarak görev yapan kişilerin görevlerini ifa ederken kanun ve yönetmelikleri uygularken insani boyutları göz ardı etmemelidirler.

Maarif müfettişleri görevlerini yerine getirirken kişisel duygu ve düşüncelerini işe yansıtmemelidir.

Maarif müfettişleri ile ilgili geçmişte yapılan uygulamalar ve deneyimlerin bir sonucu olarak oluşan olumsuz algının ortadan kaldırılması için kişiler arası iletişim becerilerinin geliştirilmesine önem verilmelidir.

Cinsiyet değişkeni bakımından kadın okul müdürleri erkek okul müdürlerine göre maarif müfettişleri hakkında daha olumsuz bir algıya sahiptir. Erkek okul müdürleri müfettişlik kavramına daha bütüncül yaklaşarak olumlu ve olumsuz yönleriyle ele almaktadır.

Mesleki kıdem değişkeni açısından okul müdürlerinin maarif müfettişleri hakkındaki düşünceleri arasında bariz bir fark görülmemiştir.

ÖNERİLER

- Maarif müfettişleri rehberlik ve denetim çalışmalarında daha nesnel olabilirler.
- Maarif müfettişleri rehberlik ve denetim çalışmalarını yönetmelik kapsamında yapmalı ve olaylara daha insancıl yaklaşmalıdır.
- Maarif müfettişleri yapılan işler içerisinde güzel örnekleri görmeli ve takdir edici olmalıdırlar.
- Maarif müfettişleri bakanlık ve taşra teşkilatı arasında köprü vazifesi görmeli ve eğitimde iyi örnekleri başka kurumlara taşımalıdır.
- Maarif müfettişleri yıkıcı değil yapıcı olmalıdırlar.
- Okul müdürlerinin maarif müfettişleri hakkındaki düşüncelerinin ortaya konulduğu

Kaynakça

- Arıkan, S. (2001). Otoriter ve Demokratik Liderlik Tarzları Açısından Atatürk'ün Liderlik Davranışlarının Değerlendirilmesi. H.Ü. *İİBF Dergisi*, Cilt:19, Sayı: 1, (2001). ss.253.
- Balcı, A. (1999). Metaphorical images of school: school perceptions of students, teachers and parents from four selected schools (in ankara). (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, B. (2007). İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Müdürlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Algıları. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yüksek lisans tezi, Ankara
- Baltaş A. (2003). *Ekip Çalışması ve Liderlik*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Başar, H.(2000). Eğitim Denetçisi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bogdan, R. C.; Biklen, S. K. (1992). Qualitative Reseach for Education. An Introduction to Theory and Methods (2th Ed).Allyn and Bacon
- Bursalıoğlu Z. (1982). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış* (No: 107). Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Cerit Y. (2006). Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin okul kavramıyla ilgili metaforlarailişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 692-699.
- Cerit Y. (2008). Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin müdür kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 3-13.
- Çelik, B. (2006). *Özel ve resmi ilköğretim okullarında çalışan eğitim yöneticilerinin algılanan liderlik özelliklerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demir, M. (2005). Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeyleri ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak Üniv. Uşak
- Döş, İ. (2010). Aday öğretmenlerin müfettişlik kavramına yönelik metafor algıları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 607-629.
- Eren, E. (2001). Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2003). Bilimsel araştırma yöntemi. 12.Baskı, Nobel Yayıncılık, Ankara, ss.79-115.

- Karan, N. (2010). *Özel Eğitim Uygulamalarının Denetiminde İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yüksek lisans tezi, Erzurum.
- Koroğlu, H. (2011). Eğitim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerine Yönelik Öğretmen, Yönetici ve Eğitim Müfettişi Görüşleri (Samsun İli Örneği). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yüksek lisans tezi, Samsun
- Kövecses, Z. (2002). *Metaphor a practical introduction*. New York: Oxford University
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2005). *Metaforlar hayat, anlam ve dil*. (Çev: Demir, G. Y.). İstanbul: Paradigma.
- Levine, P. M. (2005). *Metaphors and images of classrooms*. Kapa Delta Pi Recort, 41(4), 172-175
- MEB (2015) Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Rehberlik ve Denetim Rehberi,
- Ovalı, Ç. (2010). İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Yerine Getirme Düzeyine İlişkin Müfettiş, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yüksek lisans tezi, Balıkesir
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar . *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Taşar, H. (2000). İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerine İlişkin Sorunları (Gaziantep ve Adıyaman İlleri Örneği). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yüksek lisans tezi, Gaziantep.
- Töremen, F. & Döş, İ. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin müfettişlik kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(4), 1973-2012.
- Yılmaz, H. (2004), *Bilgi Çağı Sonrası Liderlik Modeli Olarak Entelektüel Liderlik*, s.12, www.ceterisparibus.net
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.575d10b36110f3.77582612
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.575d10b8df0546.68778296

OKUL MÜDÜRLERİNİN MAARİF MÜFETTİŞLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN METEFORİK OLARAK İNCELENMESİ

Sayın Katılımcı;

Okul müdürlerinin maarif müfettişlerine ilişkin görüşlerinin metaforik olarak incelenmesi amacıyla bir proje çalışması yapmaktayım.

Bu amaçla, okul müdürlerinin değişen rehberlik tebliği ile Maarif Müfettişlerine ilişkin görüş ve düşüncelerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırmada cevaplarınız gizli tutulacaktır. Bu bilgiler, araştırmam dışında herhangi bir kişinin görmesi veya kullanması mümkün değildir. Ayrıca araştırma sonuçlarını yazarken de kesinlikle kimlik bilgileriniz kullanılmayacaktır.

Musa DİNÇ

Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi

BOLUM I (KİŞİSEL BİLGİLER)

Bu kısımda kişisel bilgilerle ilgili sorular yer almaktadır. Lütfen uygun bulduğunuz sadece bir seçeneği belirtiniz.

1- Cinsiyetiniz nedir?

- Kadın
 Erkek

2- Meslekteki kıdeminiz nedir?

- 5 yıl ve altı
 6-10 yıl
 11-15 yıl
 16-20 yıl
 21 yıl ve üstü

3-Öğrenim durumunuz nedir?

- Önlisans
- Lisans
- Yüksek lisans
- Doktora

4-Yaş aralığınız nedir?

- 30 ve altı
- 31-40
- 41-50
- 51 ve üzeri

Değerli okul müdürü arkadaşlar!

Bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere sizlerin maarif müfettişlerine ilişkin duygu ve düşüncenizi metaforlar yoluyla ortaya koymanız gerekmektedir. Metafor bir kavram veya nesne ile ilgili duygu ve düşüncelerin çevremizde gördüğümüz; bitki, hayvan, cansız varlıklara benzetilerek niçin benzetildiğinin açıklanmasıdır.

Aşağıda boş bırakılan birinci bölüme maarif müfettişleri ile ilgili duygu ve düşüncenizi yansıtması için herhangi bir varlığa veya nesneye benzetiniz . İkinci boşluğa ise niçin benzettığınızı açıklayınız. Her iki boşluğun da birbiriyle uyumlu olması araştırmamızda kullanılabilmesi için önemlidir.

Araştırmamıza katkı sağladığınız için şimdiden çok teşekkür ederim.

Maarif müfettişleri .....gibidir. Çünkü

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....dir.

Ek K: Özgeçmiş Formu

Kişisel Bilgiler	
Adı	
Soyadı	
Doğum yeri	
İletişim adresi ve e-mail adresi	
Eğitim	
İlköğretim	
Ortaöğretim	
Lisans	
Yüksek lisans	
Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki deneyim

